

6 בפברואר 2025
ח' בשבט תשפ"ה
מס' סימוכין: 2000-1023-2024-0001523

הנדון: עדכון נוהל 12 - הפעלת תלמידים ונוער בהתנדבות בשעת חירום – הוראת שעה

1. הפעלת התלמידים בשעת חירום בסיוע ותרומה לחברה, לקהילה ולרציפות התפקודית של המשק בשע"ח הינה יעד שירות מרכזי של משרד החינוך.
2. במסגרת לקחי מלחמת "חרבות ברזל" בתחום הפעלת בני נוער בשע"ח, עודכנו הנהלים בחוזר מנכ"ל שע"ח בהובלת מינהל חברה ונוער ואגף א' שע"ח ובשיתוף הממונה על הביטוח במשרד, לשכה משפטית וגורמי השלטון המקומי על מנת לאפשר את הפעלת בני הנוער בשע"ח באופן מיטבי במעטפת ביטוחית סדורה.
3. הוראה שעה זו באה להחליף את הנאמר בנהל חירום סעיף 12 שפורסם בחוזר מנכ"ל – "נהלי חירום", הוראת קבע מס', 0155 מתאריך כ"ו בטבת תשע"ט, 03 בינואר 2019.
4. הוראת שעה זו כאמור לעיל בתוקף ותעודכן בפורטל משרד החינוך בהתאמה.
5. הפצה, הנחייה, הדרכה והטמעה בקרב מנהלי מוסדות החינוך, מנהלי יחידות נוער, באחריות מינהל חברה ונוער במטה ובמחוזות.
6. להלן ההוראה העדכנית:

נוהל 12: פעילות בני נוער במשימות של תרומה ושירות לחברה במצבי חירום

12.1 כללי

- א. משרד החינוך מעודד בעת שיגרה את התלמידים ובני הנוער להשתלב הלכה למעשה בפעולות שונות של תרומה ושירות לקהילה ולחברה כחלק מתכנית הלמידה וכתנאי לקבלת תעודת בגרות, במסגרת "התוכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית" מכיתה ט'. בעת חירום הצורך בהמשך הפעילות של תלמידים גדל ומתעצם. הפעילות בשעת החירום במשימות שונות חיונית לחוסן האישי של התלמידים ולחוסן הקהילתי.
- ב. הפעילות בשגרה ובשעת בחירום מתקיימת באמצעות "ארגונים קולטים" שעמדו בדרישות נוהל האישור וההסדרה של מקומות הפעילות לתלמידים בתכנית "התפתחות אישית ומעורבות חברתית", 2020 – ארגוני חברה אזרחית, בתי הספר ורשתות החינוך, הרשות המקומית, מפעלים של משרדי הממשלה כגון משרד הבריאות (מרכזי בריאות ובתי חולים).
- ג. גופים קולטים ידווחו בשעת חירום באם ממשיכה פעילותם כבשגרה או משתנה. הדיווח יבוצע לגורמים הבאים כולם או חלקם לפי רמת הפעילות:
ג.1 **ברמת בית הספר והרשות המקומית** – לידי מנהל ההתנדבות ברשות / מנהל מחלקת החינוך.

- ג. **ברמה המחוזית** - גופים "קולטים" המפעילים את התוכנית במספר יישובים בתחום אותו מחוז (במקרה כזה **ההסדרה** תיעשה ל"ארגון חיצוני" / "גוף ממשלתי" ע"י ממונה חינוך חברתי קהילתי במחוז).
- ג. **ברמה הארצית** - לגופים המפעילים את התוכנית ביותר ממחוז אחד, ההסדרה תיעשה ל"ארגון חיצוני" / "גוף ממשלתי" ע"י ממונה ארצי חינוך חברתי קהילתי.
- ג. **4. תנועות וארגוני נוער הפועלים ברמה הארצית** ידווחו לממונה הארצי על תנועות וארגוני הנוער במנהל חברה ונוער באם ממשיכה פעילותם או משתנה.
- ד. **גופים חדשים המעוניינים** לקלוט תלמידים ונוער לסיוע בשעת חירום, יוכלו לקבל אישור כ"כגוף קולט" **במידה ויעמדו בדרישות נוהל האישור וההסדרה המצוין מעלה.**

12.2 דרך ההפעלה

מנהל יחידת הנוער ומנהל התנדבות ומעורבות רשותי הינם עובדי הרשות המקומית. מוסכם על משרד הפנים ומרכז השלטון המקומי כי לצורך מימוש נוהל זה ברשות החינוך המקומית יבצעו את הפעולות הבאות:

- א. מנהל יחידת הנוער ברשות המקומית מתכלל את הפעילות בכל ההיבטים הנדרשים בשיתוף מנהל התנדבות ומעורבות רשותי בחינוך ובתיאום עם רכז המתנדבים עובד הרשות, המתקצב בשיתוף משרד הרווחה. הגדרת המשימות הנדרשות בחירום למענה על ידי התלמידים ובני הנוער תעשה ע"י הגורמים לעיל במשותף.
- במידה ולא קיים מנהל התנדבות ומעורבות רשותי בחינוך, יפעל מנהל יחידת הנוער ברשות בשיתוף רכזי המעורבות הבית ספריים.
- ב. תפקידיו של מנהל יחידת הנוער ברשות המקומית במקום שיש בו מנהל התנדבות ומעורבות רשותי בחינוך -

- להקים שולחן עבודה משותף עם מנהל ההתנדבות והמעורבות הרשותי בחינוך להגדרת נהלי עבודה וסדרים כדי להבטיח מענה רציף ומותאם לצרכים שזוהו והוגדרו למענה וסיוע של התלמידים והנוער.
- לגייס את בני הנוער שפעילים במסגרות הבלתי פורמאליות לסיוע בהתאם לצורך.
- להבטיח שגם בעת החופשות או סגירה של מוסדות החינוך, יינתנו מענים באמצעות הנוער לצרכים בקהילה.
- לאתר צרכים ומשימות בקהילה ברשות ובמדינה (משימות לאומיות).
- לוודא שתלמידים מופעלים בהלימה להוראות בטחון ובטיחות ופקע"ר לעת נתונה.

ג. תפקידיו של מנהל התנדבות ומעורבות רשותי בחינוך

- 1) לקיים קשר הדוק ורציף עם מנהלי מוסדות החינוך ורכזי המעורבות בבתי הספר לזיהוי תלמידים שיכולים להיות מופנים למשימות בחירום.
 - 2) לסייע למנהל יחידת הנוער ברשות המקומית באיתור צרכים ומשימות בקהילה וברשות ובמדינה.
 - 3) **לדאוג לאישורי נוהל ההסדרה** לכל גוף או גורם שיקלוט תלמידים למשימות בחירום.
 - 4) ליידע את ההורים על מהות המשימה, דרך הפעלתה, מועדיה וקבלתם אישורם. (נספח א', נספח ב')
- ד. ברשות שבה לא נמצא מנהל התנדבות ומעורבות רשותי בחינוך, מנהל יחידת הנוער ברשות המקומית הוא הגורם המתכלל וכל תפקידי מנהל ההתנדבות והמעורבות מבוצעים על ידו.

12.3 תכנון משימות תלמידים בחירום בשלב היערכות

- נתוני התלמידים ובני הנוער המסייעים והגורמים המסתייעים ירוכזו בטבלה כדוגמת זו שלהלן:
- 1) **פרטי המוסד החינוכי** (שם וסמל מוסד): _____
 - 2) **ביצוע תרגיל לקראת שעת חירום** - במהלך השנה על הרשות המקומית/הארגון לקיים תרגול לקראת שעת חירום. במסגרת התרגיל יתורגלו אופן הגיוס בחירום, אופן ההגעה למקום ההתכנסות, אופן ההגעה למוקד הפעילות והמשימות.
 - 3) מתכונת התרגול והנחיות מקצועיות יפורסמו מזמן לזמן ע"י מינהל חברה ונוער.

נספח א' – לשכת ט'

תאריך:

אל : הורי התלמיד/ה _____
מאת : מחנך/כת כיתה _____ שם _____

הנדון: אישור הורים להשתתפות התלמיד בתרומה לקהילה ולחברה בשעת חירום - במסגרת השתתפות התלמיד בתכנית "התפתחות אישית ומעורבות חברתית שכבה ט'

בנך/בתך _____ משתתף/ת בתכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית בשגרה במסגרת ליבת החינוך החברתי.
במסגרת שעת החירום הנוכחית, בנך/בתך _____ בחר/ה ואושר/ה להשתתפות בשעת חירום _____ בתחום/ ארגון _____
בתפקיד _____
בימים: _____ בשעות _____
בכתובת _____
נבקש לקבל את אישורך וחתימתך על גבי הספח המצורף, להשתתפות בנך/בתך בתכנית

הריני לאשר את השתתפות בני/בתי התלמיד/ה _____

ת"ז _____

מביה"ס _____ כיתה _____

במסגרת תכנית המעורבות החברתית בחירום _____

ב (תחום) _____ מקום _____

בימי השבוע _____ בשעות _____

במשימות הבאות (למילוי על ידי הגוף הקולט) :

שם הורה _____ ת"ז _____ חתימה _____

שם הורה _____ ת"ז _____ חתימה _____

*במידה וההורים פרודים או גרושים, נדרש חתימת כל אחד מן ההורים

נספח ב' – לשכבות י- י"ב

תאריך:

אל: הורי התלמיד/ה _____
מאת: מחנך/כת כיתה _____ שם _____

הנדון: אישור הורים להשתתפות התלמיד בתרומה לקהילה ולחברה בשעת חירום - במסגרת חובות התלמיד בתכנית "התפתחות אישית ומעורבות חברתית" שכבות י' – י"ב.

בנך/בתך _____ משתתף/ת בתכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית בשגרה, אשר השתתפות בה מהווה תנאי מחייב לצורך קבלת תעודת בגרות. במסגרת שעת החירום הנוכחית, בנך/בתך _____ בחר/ה ואושר/ה להשתתפות בשעת חירום _____ בתחום/ ארגון _____ בתפקיד _____ בימים: _____ בשעות _____ בכתובת _____ ההגעה למקום _____ ההתנסות בחירום תהיה _____ נבקש לקבל את אישורך וחתימתך על גבי הספח המצורף, להשתתפות בנך/בתך בתכנית במסגרת שנבחרה על ידו.

הריני לאשר את השתתפות בני/בתי התלמיד/ה _____ ת"ז _____

מביה"ס _____ כיתה _____

במסגרת תכנית המעורבות החברתית בחירום _____

ב (תחום) _____ מקום _____

בימי השבוע _____ בשעות _____

שם הורה _____ ת"ז _____ חתימה _____

שם הורה _____ ת"ז _____ חתימה _____

*במידה וההורים פרודים או גרושים, נדרש חתימת כל אחד מן ההורים